Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

ВЪЗРАЖДАНЕ НА ИНДУСТРИЯТА В БЪЛГАРИЯ

Възраждане на селските райони - създаване на нови работни места

Социални аспекти

Кръгла маса
София, 22.07.2014г.

Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. КНСБ носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ, и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или на Агенция по заетостта.

За контакти: София 1000, пл. „Македония" 1, тел. 02 4010 540; projectesf@citub.net, www.knsb-bg.org

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Заетост

- Категории работещи, динамика, квалификация
- Структура на земеделските стопанства
- 2007 – 2013 – броя на заетите лица намалява с 9% (от 723,9 хиляди до 656,2 хиляди души)
- Дял на заетите в сектора спрямо заети в икономиката – 19%
- Различия в структурата на заетите:
  - Самонаети лица – 86% - 87% от работещите в сектора – 2/3 от всички самонаети лица в страната
  - (през 2013 са 568 600)
  - Наети работници – 12-13% (3% от общонаети за икономиката в страната)

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

ПРОИЗВОДСТВЕНИ ЕДИНИЦИ В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

1988 г. – 2 101 селскостопански предприятия към НАПС

1995 г. – ~3 500 държавни и кооперативни структури, в т.ч.:

- 2 815 кооперативи;
- 1 777 122 земеделски стопанства

(*Доклад на ОИСР от 1996 г.)*

2000 г. – 13 419 бр., регистрирани в БУЛСТАТ, в т.ч.:

232 държавни и 25 общински

Източник: НСИ, Статистически годишници

Заетостта преди 10 ноември 1989 г.

1. Персонал, зает в селското стопанство към 1 август

Година	Брой заети	В т.ч. работници
1980	995 709	892 090 - 90%
1988	788 548	692 963 - 89%

2. Жени, заети в селското стопанство към 1 август

Година	Брой заети	В т.ч. работници	Относителен дял на жените
1980	450 753	892 090	45,3 %
1988	374 604	337 146	47,5 %

Източник: НСИ, Статистически годишник, 1989

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Селскостопански специалисти на 01.08.1988 г.: 22 932 д., в т.ч.

- Зоотехници - 3 568 д.
- Ветеринарни лекари - 1 346 д.
- Ветеринарни фелдшери и техници - 5 809 д.

Източник: НСИ, Статистически годишник, 1989

ЗАЕТИ ЛИЦА В ОТРАСЪЛ „СЕЛСКО СТОПАНСТВО"

Година	Заети лица	Наети лица
1991	679 009	552 673
1995	769 619	110 243
2000	765 096	75 390

Източник: НСИ, Статистически годишник 1996 и 2001

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

НАЕТИ ЛИЦА В СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО (по трудово и служебно правоотношение)

Година	Брой наети		Година	Брой наети
2000	89 650		2007	64 226
2001	79 534		2008	65 580
2002	78 539		2009	67 502
2003	74 935		2010	65 390
2004	72 017		2011	68 318
2005	69 983		2012	66 717
2006	66 120		2013	67 246

Източник: НСИ, http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=26

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

ДАННИ ОТ ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА РАБОТНА СИЛА – ОБЩО БРОЙ ЛИЦА

Показатели	2003		2010		2013	
Брой стопанства	665 548		370 222		252 900	57%
Брой лица	1 348 108		738 634		656 200	49%
Семейна работна ръка	1 288 614	96%	681 466	92%	568 600	50%
Несемейна работна ръка	59 494	4%	57 168	8%	58 687	

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика", Преброяване на земеделските стопанства

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Юридически статут на земеделските стопанства – 2010 г.

- Физически лица – 350 000
- ЕТ - 2 134
- Кооперации - 941
- ТД - 3 639
- Други - 319

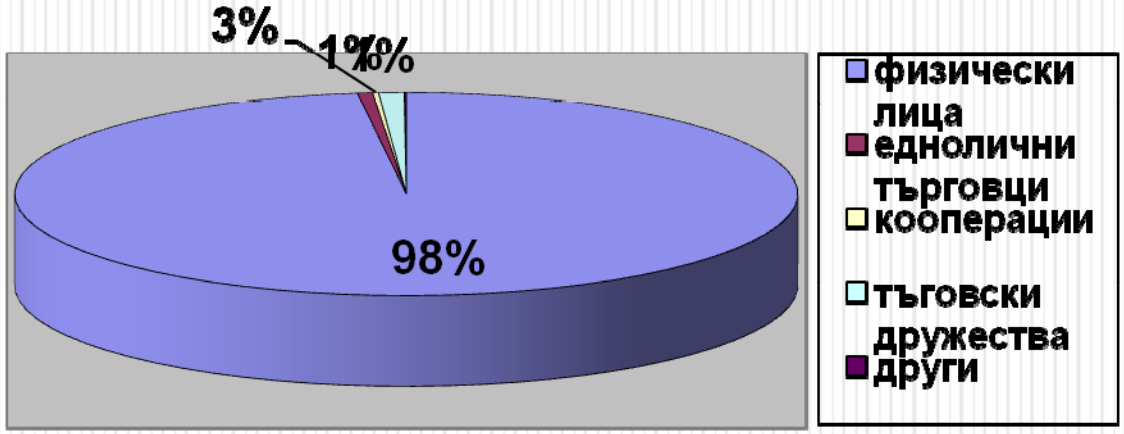

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Средна годишна работна заплата

Година	Средна работна заплата за отрасъл Селско стопанство, СРЗ в лева	Средна работна заплата за страната, СРЗ в лева	Процентно съотношение на СРЗ в отрасъла към СРЗ за страната, %
2007	305	431	70,8
2008	393	393	76,2
2009	440	609	72,3
2010	492	648	75,9
2011	539	693	77,8
2012	592	777	76,1
2013	673	801	83

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Средна годишна заплата на наетите общо в обществения и частен сектор

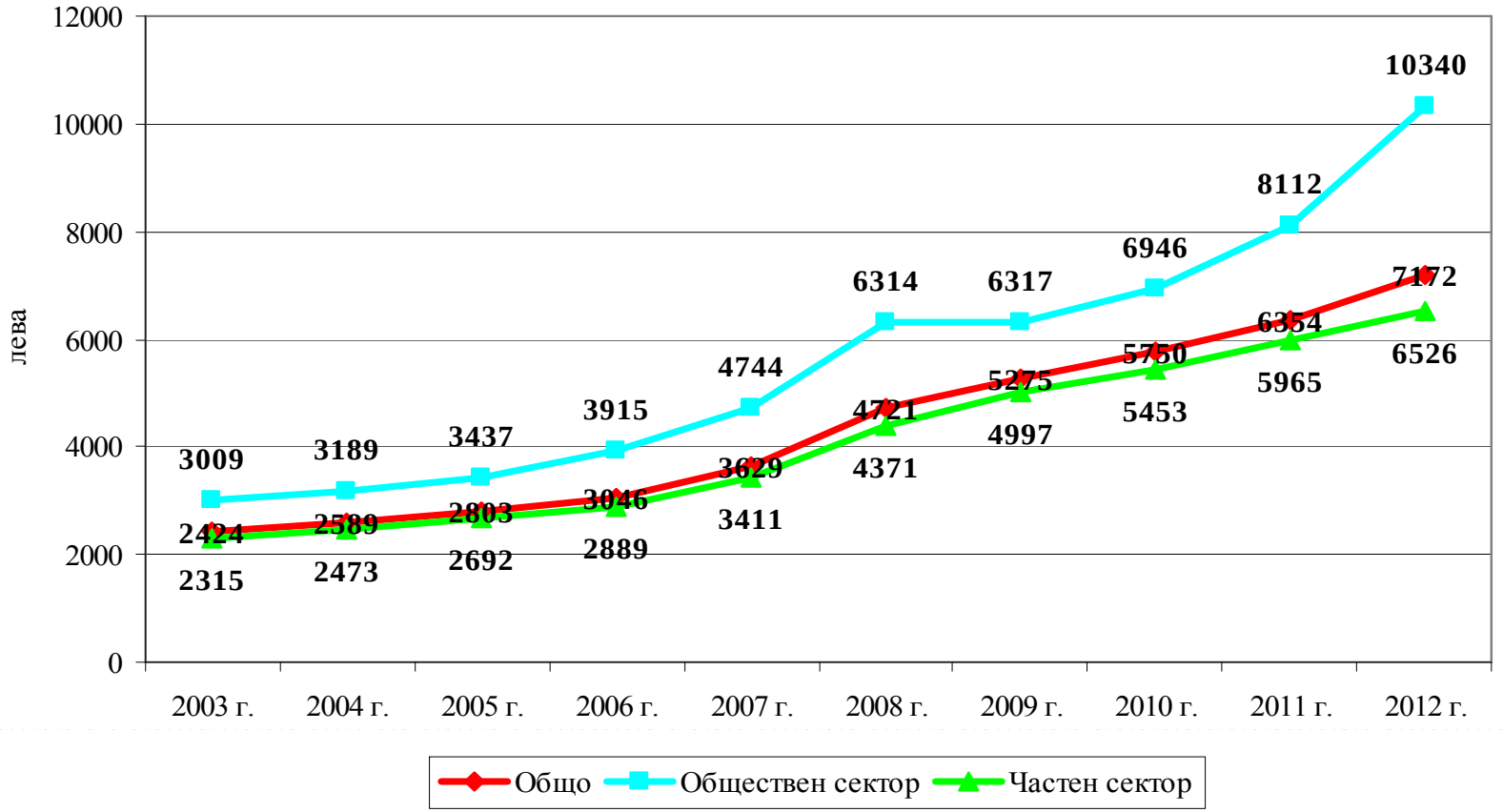

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Производителност на труда и средна годишна заплата на наетите

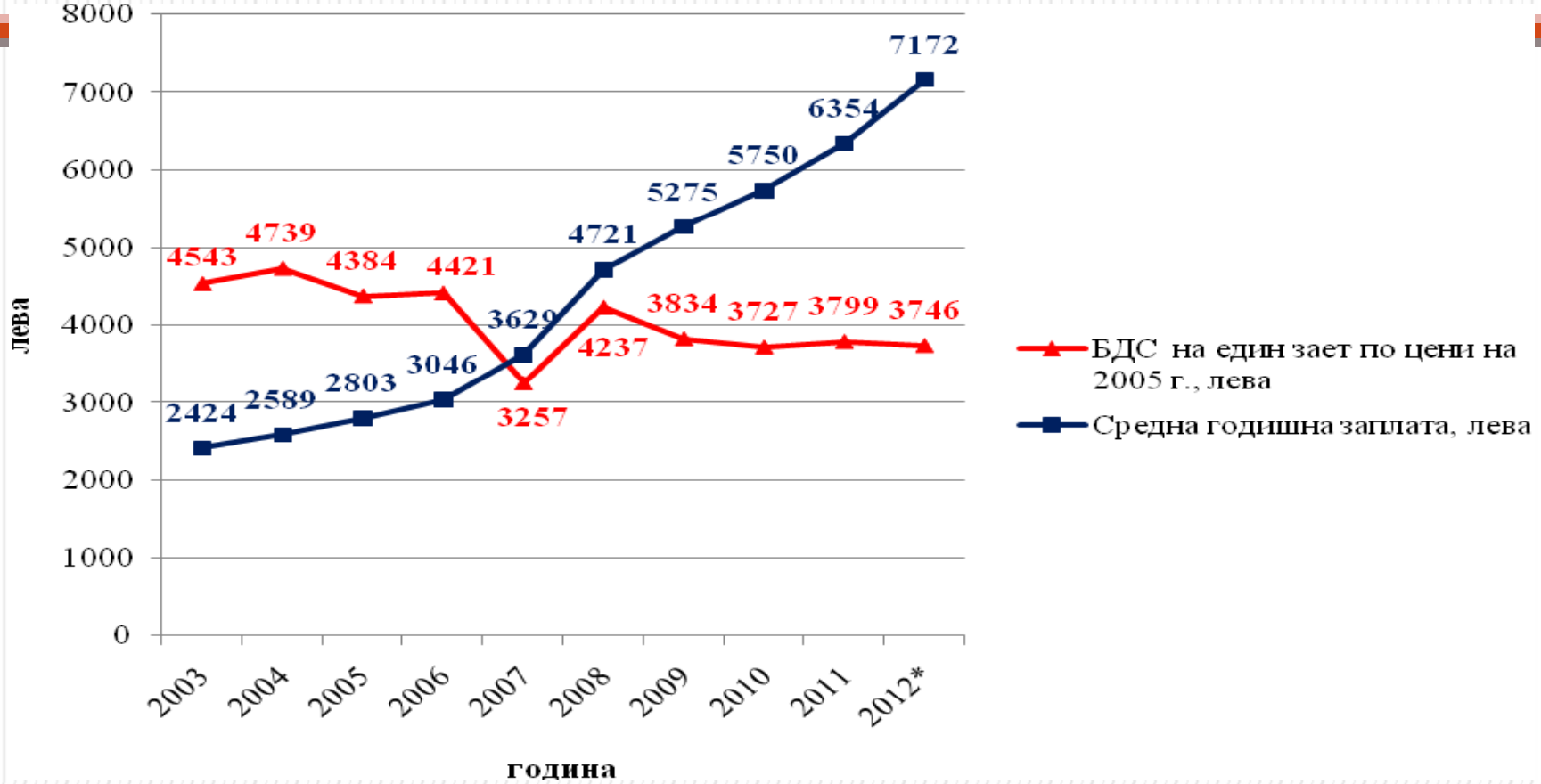

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

№	Квалификационни групи професии	Минимален осигурителен доход												
		2008	%	2009 г.	%	2010 г.	%	2011 г.	%	2012 г.	2013	%	2014	%
		лева		лева		лева		лева		лева	лева		лева	лева
1.	Законодатели, висши служители и ръководители	385	40	540	15	621	5	652	12	730	805	10	885	10
2.	Аналитични специалисти	276	39,8	386	15	444	5	466	12	522	574	10	631	10
3.	Техници и други приложни специалисти	264	34,8	356	10,1	392	5,1	412	11,9	461	507	10	558	10
4.	Административен персонал	264	30,7	345	10,1	380	5,3	400	12	448	493	10	542	10
5.	Персонал, зает с услуги на населението, търговия и охрана	230	26,1	290	10,2	320	5	336	11,9	376	395	9	415	9
6.	Квалифицирани работници в селското, горското, рибното и ловното стопанство	264	21,2	320	10	352	5,1	370	7	396	428	9	449	5
7.	Квалифицирани производствени работници и сродни на тях занаятчии	264	30,7	345	13,6	392	0	392	14,8	450	495	10	515	4,5
8.	Оператори на машини и съоръжения и работещи по монтаж и изделия	264	30,7	345	15,1	397	15,1	457	15,1	526	584	11	613	5
9.	Професии, неизискващи специална квалификация	210	16,7	245	10,2	270	5,2	284	7	304	328	9	345	5

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Изменения на заплащането и МОД

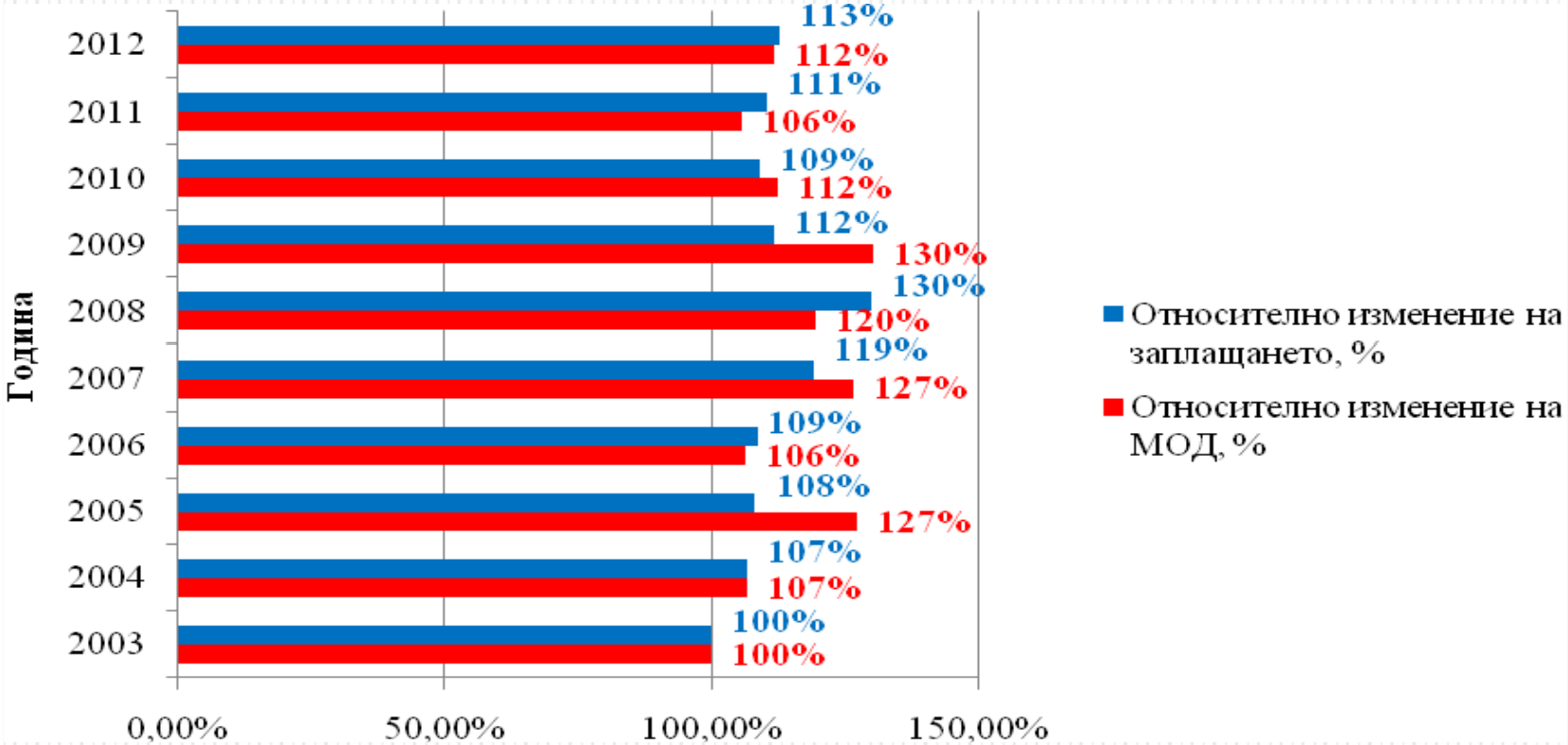

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Изводите до тук ...

- Броят на земеделските стопанства намалява – тенденция към окрупняване;
- Намалява броя на самонаетите;
- Нисък процент участие в осигурителната система – едва 11,1 от общозаетите в сектора (22% от заетите на пълен работен ден) участват
- Запазва се относително броя на наемните лица;
- 2008–2013 – относително се запазва броя категории професии
- Нисък образователен ценз на заетите в сектора
- Липса на квалифицирана работна ръка;
- Повишена възрастова структура
- Средна работна заплата за периода 2007–2013г. – 2,2 пъти увеличение - но е под средната за страната;
- Производителност на труда – 30,2 - по-ниска от средната за страната
- 2007- 2013 - 40% увеличение на МОД

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
Инвестира във вашето бъдеще!
ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ"
Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Социалното сътрудничество

- Липсва единен ОКТД в сектора
- Липсва обединена земеделска камара
- Споразумение с НСЗК – водене на преговори и диалог
- МОД – водене на преговори и подписване на споразумителни протоколи
- Консултации и споразумения, позиции и становища с браншови организации по актуални проблеми на отрасъла
  - становище за преразглеждане на риска "безработица" за сезонните работници (2003 поставено пред изпълнителната власт)
  - проучване на секторни социални схеми в земеделието;
- Ограничителни мерки към земеделски производители, ползващи програмите за обучения и субсидирана заетост

Балансът на двуполюсния модел

Ограниченията

- Дребни, ниско специализирани
- Едри и високоспециализирани пазарно ориентирани стопанства
- Семейна работна ръка
- Сезоннен характер
- Нискомотивирана
- Икономическата реализация на труда – съмнителен ефект

Възможните решения в три гледни точки...

- Управленска – *подходящи механизми и инструменти*
- Обществена – *инвестиции в социалния капитал*
- Синдикална- *социално сътрудничество и участие в секторните политики*

ФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ ОТ ЗЕМЕДЕЛИЕТО

София 1606, ул. “Владайска” № 29, тел.: 02 952 15 40; 02 952 11 33
факс: 02 952 25 03, e-mail: fnszbg@gmail.com, website: www.fnsz.org

Благодаря за вниманието!

Светла Василева

Председател на ФНСЗ